

UCHWAŁA NR 6/RJK/22 Z DNIA 3. I I. 2022 r. W SPRAWIE ODMIANY CZASOWNIKÓW W CZASIE TERAŹNIEJSZYM

Rada Języka Kaszubskiego ustala następujące wzorce odmiany czasowników w czasie teraźniejszym:

W języku kaszubskim czasowniki odmieniają się przez osoby w liczbie pojedynczej i mnogiej. Występują w trzech czasach: teraźniejszym, przeszłym i przyszłym. Oprócz tego w trzech trybach: oznajmującym, rozkazującym i przypuszczającym.

W odmianie czasowników wyróżniamy cztery grupy koniugacyjne:

- a) -ã, -esz
- b) -ã, -isz / -ysz
- c) -óm, -ôsz
- d) -ém, -ész

Terny czas

Osobną kategorię stanowi odmiana czasownika *bëc*:

Liczba pojedyncza		Liczba mnoga	
ja	jem	my	jesmë
ty	jes	wy	jesta
on / ona / ono	je	oni / one	są
Forma grzecznościowa		wë jesce	

I koniugacja -ã, -esz

Bezokolicznik: *skakac*

Liczba pojed.		
1.	ja	skôczã
2.	ty	skôczesz
3.	on / ona / ono	skôcze

Liczba mnoga		
1.	my	skôczemë
2.	wy	skôczeta
3.	oni / one	skôczą
Forma grzecznościowa		
wë		skôczece

Tak odmieniają się np. *znajã, znajesz; rozmiëjã, rozmiëjesz.*

II koniugacja: -ã, -isz / -ysz

Bezokolicznik: *rôczëc*

Liczba poj.		
1.	ja	rôczã
2.	ty	rôczisz
3.	on / ona / ono	rôczy
Liczba mnoga		
1.	my	rôczimë
2.	wy	rôczita
3.	oni / one	rôczą
Forma grzecznościowa		
wë		rôczice

Tak odmieniają się np. *spiã, spisiz; widzã, widzysz.*

III koniugacja -óm, -ôsz

Bezokolicznik: *szëkac*

Liczba pojedyncza		
1.	ja	szukóm
2.	ty	szukôsz
3.	on / ona / ono	szukô
Liczba mnoga		
1.	my	szukómë

2.	wy	szukôta
3.	oni / one	szukają
Forma grzecznościowa		
wë		szukôce

Tak odmieniają się np. *spiewóm, spiewôsz*.

IV koniugacja: -ém, -ész – tylko dwa czasowniki: *jesc, wiedzec*.

Liczba poj.		
1.	ja	jém, wiém
2.	ty	jész, wiész
3.	on / ona / ono	jé, wié
Liczba mnoga		
1.	my	jémë, wiémë
2.	wy	jéta, wiéta
3.	oni / one	jedzą, wiedzą
Forma grzecznościowa		
wë		jéce, wiéce

Niektóre czasowniki przyjmują krótszą i dłuższą formę, np. *gróm, grôsz* albo *grajã, grajesz*. Ich odmiana odbywa się zgodnie z regulami koniugacji, do której należą: *gróm, grôsz* – III kon., *zôs grajã, grajesz* – I kon.